

Suvestinė redakcija nuo 2010-10-19 iki 2016-03-23

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [120-5415](#), i. k. 1021100NUTA00001983

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

DĖL BENDRŲJŲ VAIKO TEISIŲ APSAUGOS SKYRIŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

2002 m. gruodžio 17 d. Nr. 1983

Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [1593](#), 2009-12-02, Žin., 2009, Nr. 145-6437 (2009-12-08), i. k. 1091100NUTA00001593

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 59, 61 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo (Žin., 2002, Nr. [95-4090](#)) 3 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Bendruosius vaiko teisių apsaugos skyrių nuostatus (pridedama).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1593](#), 2009-12-02, Žin., 2009, Nr. 145-6437 (2009-12-08), i. k. 1091100NUTA00001593

2. Pripažinti netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gegužės 13 d. nutarimą Nr. 370 „Dėl Rajonų, miestų vaikų teisių apsaugos tarnybų bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1994, Nr. [37-679](#));

2.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 30 d. nutarimą Nr. 911 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. 370 „Dėl Vaikų teisių apsaugos tarnybos prie Socialinės apsaugos ministerijos nuostatų ir Rajonų, miestų vaikų teisių apsaugos tarnybų bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 1996, Nr. [75-1808](#));

2.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. spalio 7 d. nutarimą Nr. 1168 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. 370 „Dėl Vaikų teisių apsaugos tarnybos prie Socialinės apsaugos ministerijos nuostatų ir Rajonų, miestų vaikų teisių apsaugos tarnybų bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 1996, Nr. [98-2246](#));

2.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 5 d. nutarimą Nr. 133 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. 370 „Dėl Vaikų teisių apsaugos tarnybos prie Socialinės apsaugos ministerijos nuostatų ir Rajonų, miestų vaikų teisių apsaugos tarnybų bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 2001, Nr. [13-394](#));

2.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 5 d. nutarimo Nr. 134 „Dėl Vaikų teisių apsaugos tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos likvidavimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. 370 „Dėl Vaikų teisių apsaugos tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų ir Rajonų, miestų vaikų teisių apsaugos tarnybų bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 2001, Nr. [13-395](#)) 4 punktą.

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2002 m. gruodžio 17 d.
nutarimu Nr. 1983
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2009 m. gruodžio 2 d.
nutarimo Nr. 1593 redakcija)

BENDRIEJI VAIKO TEISIŲ APSAUGOS SKYRIŲ NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendrieji vaiko teisių apsaugos skyrių nuostatai (toliau – šie nuostatai) reglamentuoja savivaldybių administracijų vaiko teisių apsaugos skyrių, biurų, tarnybų (toliau – skyrius) uždavinius, funkcijas, teises, pareigas ir darbo organizavimą.
2. Skyriaus paskirtis – pagal kompetenciją įgyvendinti Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos (Žin., 1995, Nr. 60-1501) ir vaiko teisių apsaugą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, atstovauti vaiko teisėms ir teisėtiems interesams ir ginti juos teisės aktų nustatyta tvarka.
3. Skyrius yra savivaldybės administracijos struktūrinis padalinys. Skyriaus veiklą reglamentuojančius teisės aktus tvirtina savivaldybės administracijos direktorius.
4. Skyrius savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija (Žin., 1992, Nr. [33-1014](#)), Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, kitomis Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. [36-1340](#)), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu (Žin., 1996, Nr. [33-807](#)), Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu (Žin., 2006, Nr. [17-589](#)), kitais teisės aktais, savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintais vaiko teisių apsaugos skyriaus nuostatais, šiais nuostatais.
5. Skyrius turi antspaudą su savo pavadinimu.

II. SKYRIAUS UŽDAVINIAI

6. Svarbiausieji skyriaus uždaviniai yra šie:
 - 6.1. organizuoti pagal kompetenciją teisės aktų nustatyta tvarka likusių be tėvų globos vaikų teisių ir interesų apsaugą;
 - 6.2. teikti metodinę paramą, konsultacijas, spręsti kitas vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugos problemas;
 - 6.3. užtikrinti pagal kompetenciją įstatymų ir teisės aktų nustatyta tvarka visų savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų teisių ir teisėtų interesų apsaugą;
 - 6.4. teikti atitinkamoms valstybės, savivaldybės institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dėl vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugos, vaiko globos (rūpybos) ir teisės pažeidimų prevencijos gerinimo savivaldybės teritorijoje;
 - 6.5. bendradarbiauti su valstybės, savivaldybės institucijomis ir įstaigomis, nevyriausybėmis, organizacijomis ir bendruomenėmis vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugos klausimais.

III. SKYRIAUS FUNKCIJOS

7. Skyrius, vykdydamas jam pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas:
 - 7.1. vykdo vaiko teisių apsaugą savivaldybės teritorijoje;
 - 7.2. pagal kompetenciją organizuoja vaiko globą (rūpybą), jos priežiūrą ir įvaikinimą;
 - 7.3. rengia ir įgyvendina vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugos priemones, tarp jų ir skirtas vaiko teisių pažeidimų prevencijai gerinti;

7.4. organizuoja vaiko, kurio tėvai nežinomi, arba vaiko, kurio tėvai negali patys to atlikti, gimimo registravimą;

7.5. suteikia vaikui vardą ir pavardę, kai registruojamas vaiko, kurio tėvai nežinomi, gimimas;

7.6. nustato teisės aktų nustatyta tvarka vaikus, kuriems reikia globos (rūpybos), ir organizuoja likusių be tėvų globos vaikų laikinosios ir nuolatinės globos (rūpybos) nustatymą ir pasibaigimą;

7.7. organizuoja ir koordinuoja teisės aktų nustatyta tvarka asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), įvaikintoju, pasirengimą ir parenka likusiam be tėvų globos vaikui tinkamiausią toms pareigoms asmenį;

7.8. kreipiasi teisės aktų nustatyta tvarka į savivaldybės administracijos direktorių arba teismą dėl vaiko globėjo (rūpintojo) skyrimo, taip pat jo atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų;

7.9. sudaro teisės aktų nustatyta tvarka vaiko laikinosios globos (rūpybos) planą ir konsultuoja sudarant individualų socialinės globos planą;

7.10. prižiūri teisės aktų nustatyta tvarka vaiko globą (rūpybą) šeimose ir socialinės globos įstaigose, dėl to bendradarbiauja su institucijomis, susijusiomis su vaiko teisių apsauga;

7.11. kreipiasi teisės aktų nustatyta tvarka į teismą dėl:

7.11.1. nepilnamečio santuokos pripažinimo negaliojančia, kai pažeistos jos sudarymo sąlygos;

7.11.2. vaiko kilmės iš motinos nustatymo;

7.11.3. tėvystės nustatymo;

7.11.4. laikino ar neterminuoto tėvų valdžios apribojimo;

7.11.5. vaikui skirto išlaikymo panaudojimo ne vaiko interesais išieškojimo;

7.11.6. nepilnamečio pripažinimo visiškai veiksniumi (emancipuotu);

7.11.7. nepilnamečio pripažinimo visiškai veiksniumi panaikinimo;

7.11.8. nepilnamečio nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų teisės savarankiškai disponuoti savo pajamomis ir turtu apribojimo arba atėmimo;

7.11.9. teismo vienam iš sutuoktinių duoto leidimo atlikti tam tikrus veiksmus pakeitimo ar panaikinimo;

7.11.10. vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo;

7.11.11. vaiko globėjo (rūpintojo) skyrimo nustatant nuolatinę globą (rūpybą);

7.11.12. vaiko globėjo (rūpintojo) atleidimo iš pareigų, jeigu šis jų negali atlikti dėl savo ar artimųjų giminaičių ligos, savo turtinės padėties pablogėjimo ar kitų svarbių priežasčių, taip pat dėl globėjo (rūpintojo) nušalinimo nuo pareigų, jeigu globėjas (rūpintojas) netinkamai atlieka pareigas, neužtikrina globojamo (rūpinamo) vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugos, naudojasi savo teisėmis savanaudiškais tikslais;

7.11.13. vaiko atskyrimo nuo tėvų (tėvo ar motinos);

7.11.14. vaiko atskyrimo nuo tėvų (tėvo ar motinos) panaikinimo;

7.11.15. vaiko tėvų (ar vieno iš jų) nušalinimo nuo nepilnamečiam jų vaikui priklausančio turto netinkamo tvarkymo, kai daroma žala vaiko turtiniams interesams;

7.12. dalyvauja teismo posėdžiuose ir pateikia teismui išvadą:

7.12.1. ar nepažeidžiamos nepilnamečių ir jų vaikų teisės ir teisėti interesai, sprendžiant klausimą dėl santuokos pripažinimo negaliojančia, kai vienas ar abu sutuoktiniai yra nepilnamečiai;

7.12.2. ar nepažeidžiamos vaikų teisės, sprendžiant klausimą dėl sutuoktinių, turinčių bendrų nepilnamečių vaikų, gyvenimo skyrium;

7.12.3. dėl nagrinėjamo ginčo dėl vaiko (gyvenamosios vietos nustatymo, išlaikymo priteisimo, bendravimo su vaiku tvarkos nustatymo), ištyręs šeimos aplinkos sąlygas;

7.12.4. dėl įvaikinimo;

7.12.5. dėl nepilnamečio pripažinimo visiškai veiksniumi (emancipuotu), kai nagrinėjamas pareiškimas dėl nepilnamečio pripažinimo visiškai veiksniumi (emancipuotu);

7.12.6. dėl nagrinėjamo ginčo dėl tėvų valdžios apribojimo arba vaiko atskyrimo nuo tėvų (jeigu skyrius dėl to neteikė teismui ieškinio), ištyręs šeimos gyvenimo sąlygas;

7.12.7. ar tikslinga sumažinti santuokinį amžių ir ar tai atitinka nepilnamečio interesus, sprendžiant klausimą dėl santuokinio amžiaus sumažinimo;

7.12.8. dėl sandorių, susijusių su nepilnamečio (įskaitant globojamą (rūpinamą) vaiką) turtu;

7.12.9. apie vaiko tėvus ir vaiko teisių apsaugą, kai sprendžiamas klausimas dėl leidimo perleisti nuosavybės teisę į šeimos turtą, šeimos turtą įkeisti ar kitaip suvaržyti teises į jį išdavimo;

7.12.10. kitais teisės aktuose nustatytais atvejais;

7.13. įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka dalyvauja teismų posėdžiuose ir ikiteisminio tyrimo metu atliekamose nepilnamečio liudytojo, nukentėjusiojo, įtariamojo ar kaltinamojo apklausose, kituose ikiteisminio tyrimo metu atliekamuose procesiniuose veiksmuose, kuriuose dalyvauja nepilnametis;

7.14. dalyvauja skyriaus darbo metu teisės aktų nustatyta tvarka vykdymo procese, vykdamas neturtinio pobūdžio sprendimus vaiko atžvilgiu;

7.15. dalyvauja jaunesnio kaip aštuoniolikos metų liudytojo arba nukentėjusiojo apklausoje pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (Žin., 2002, Nr. [37-1341](#)) nuostatas;

7.16. dalyvauja ir atstovauja vaiko interesams teismo posėdžiuose nagrinėjant ginčus dėl tėvystės (motinystės) nuginčijimo, tėvystės nustatymo;

7.17. rengia savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų, susijusių su vaiko teisių apsaugos įgyvendinimu, projektus;

7.18. išklauso teisės aktų nustatyta tvarka vaiko nuomonę dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės jam skyrimo;

7.19. teikia teisės aktų nustatyta tvarka išvadas savivaldybės administracijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui dėl minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių vaikui skyrimo;

7.20. registruoja ir kaupia Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (SPIS) duomenis apie taikytas vaiko teisių ir teisėtų interesų užtikrinimo priemones, kurias nurodo informacinės sistemos nuostatai;

7.21. teikia administracijos direktoriui pasiūlymą įrašyti šeimą į vaikus auginančių socialinės rizikos aplinkoje šeimų sąrašą ir išbraukti iš jo, tvarko šių šeimų ir jų vaikų apskaitą;

7.22. teikia savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriui įsakymo dėl vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo ir teismo nutarties dėl vaiko nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo kopijas;

7.23. persiunčia teisės aktų nustatyta tvarka Vaikų išlaikymo fondo administracijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teismo sprendimo dėl tėvų valdžios apribojimo arba globėjo (rūpintojo) atleidimo ar nušalinimo ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo dėl vaiko globėjo (rūpintojo) atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų kopijas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1449](#), 2010-10-13, Žin., 2010, Nr. 123-6286 (2010-10-18), i. k. 1101100NUTA00001449

7.24. teikia vaikų globos namų administracijai rašytinę informaciją apie fizinio asmens tinkamumą (netinkamumą) laikinai paimti institucijoje globojamą (rūpinamą) vaiką į savo šeimą;

7.25. tvarko galimų įvaikinti vaikų ir norinčių įvaikinti vaikus asmenų bylas;

7.26. konsultuoja tėvus, globėjus (rūpintojus), tėvius, pedagogus, socialinius darbuotojus, kitus fizinius bei juridinius asmenis ir pačius vaikus jų teisių apsaugos, globos (rūpybos), įvaikinimo ir teisės pažeidimų prevencijos klausimais;

7.27. kaupia ir analizuoja pranešimus apie smurtą patyrusius ir smurtaujančius vaikus, inicijuoja šiems vaikams ir jų tėvams specialistų ir institucijų būtiną pagalbą suteikimą;

7.28. kreipiasi į atitinkamas teisėsaugos institucijas dėl asmens, keliančio grėsmę vaiko saugumui ir sveikatai, patraukimo administracinę atsakomybę ar baudžiamojo persekiojimo pradėjimo;

7.29. tvarko vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo tėvų, laikinai išvykstančių į užsienį, prašymu atvejų apskaitą ir perduoda ją Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, kad būtų užtikrinta šių nepilnamečių apsauga;

7.30. gali duoti sutikimą, kad rūpinamas nepilnametis, sulaukęs 16 metų, gyventų skyrium nuo rūpintojo;

7.31. teikia teisės aktų nustatyta tvarka socialiniam darbuotojui išvadas dėl trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos likusiam be tėvų globos vaikui skyrimo;

7.32. išduoda teisės aktų nustatyta tvarka tarpininkavimo dokumentus dėl prašymo išduoti (pakeisti) asmens tapatybės kortelę Lietuvos Respublikos piliečiui iki 16 metų arba pasą Lietuvos Respublikos piliečiui iki 18 metų;

7.33. teikia tėvui ar motinai informaciją apie vaiką, negyvenantį kartu su jais, išskyrus tuos atvejus, kai yra grėsmė vaiko sveikatai ar gyvybei iš tėvo ar motinos pusės, kitais įstatymų nustatytais atvejais;

7.34. rengia pagal kompetenciją atitinkamoms valstybės, savivaldybės institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dėl vaiko teisių apsaugos, vaiko globos (rūpybos) ir įvaikinimo gerinimo;

7.35. dalyvauja teisės aktų nustatyta tvarka tarybų, komisijų ir darbo grupių, susijusių su vaiko teisių apsauga, veikloje;

7.36. rengia metines vaiko teisių apsaugos įgyvendinimo ataskaitas ir teikia jas savivaldybės administracijos direktoriui, taip pat su jomis gali supažindinti su vaiko teisių apsauga susijusias valstybės, savivaldybės institucijas ir įstaigas, nevyriausybinės organizacijas;

7.37. bendradarbiauja su savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriumi, seniūnijomis, socialinės paramos centrais ir derina su jais veiksmus ir sprendimus:

7.37.1. organizuojant pagalbą ir paramą vaikui ir socialinės rizikos šeimoms;

7.37.2. teikiant metodinę paramą socialiniams darbuotojams;

7.37.3. organizuojant globojamam (rūpinamam) vaikui socialinę globą ir socialinę priežiūrą jo tėvams;

7.37.4. rengiant bendrus pasitarimus socialinių globos įstaigų darbuotojams vaikų globos (rūpybos) vykdymo užtikrinimo institucijoje klausimais;

7.37.5. sprendžiant kitus su vaiko teisių apsauga susijusius klausimus;

7.38. kartu su savivaldybės administracijos švietimo ir teisės skyriais, seniūnijomis, policijos įstaigomis, pedagoginėmis psichologinėmis tarnybomis, švietimo, asmens sveikatos priežiūros ir socialinės globos įstaigomis, nevyriausybėmis organizacijomis, bendruomenėmis ir vaikų atstovais organizuoja bendrus pasitarimus ir priima suderintus sprendimus dėl vaiko teisių apsaugos ir teisės pažeidimų prevencijos gerinimo savivaldybėje;

7.39. bendradarbiauja su ministerijomis, Statistikos departamentu, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, policija, teismais, prokuratūromis, kitomis valstybės, savivaldybės institucijomis ir įstaigomis;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1449](#), 2010-10-13, *Žin.*, 2010, Nr. 123-6286 (2010-10-18), i. k. 1101100NUTA00001449

7.40. bendradarbiauja su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija vaiko teisių apsaugos politikos įgyvendinimo ir valstybinės (perduotos savivaldybėms) vaiko teisių apsaugos funkcijos atlikimo klausimais ir teikia ministerijai pasiūlymus dėl vaiko teisių apsaugos priemonių įgyvendinimo;

7.41. bendradarbiauja su Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba vaiko teisių apsaugos praktinio įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje ir tarptautinių ar Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų įgyvendinimo klausimais;

7.42. bendradarbiaudamas su Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba, kasmet iki sausio 31 d. teikia jai statistinę informaciją pagal Socialinių paslaugų šeimoms informacinę sistemą (SPIS), taip pat papildomą informaciją apie galimus įvaikinti vaikus; socialinės globos įstaigas; šeimas, kurių atžvilgiu sprendžiami vaiko neteisėto išvežimo, priežiūros ar bendradarbiavimo teisių pažeidimo klausimai; atstovavimą vaiko interesams teismuose; kitą informaciją, kurios reikia vaiko teisėms ir teisėtiems interesams užtikrinti;

7.43. bendradarbiaudamas su Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba, dalyvauja jos sudarytų darbo grupių, komisijų veikloje, rengiamuose pasitarimuose ir seminaruose;

7.44. bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga – teikia jai pasiūlymus dėl vaiko teisių apsaugos stiprinimo, dalyvauja šios įstaigos sudarytų darbo grupių veikloje, rengiamuose pasitarimuose ir diskusijose, susijusiuose su vaiko teisių apsaugos praktiniu įgyvendinimu;

7.45. atlieka kitas įstatymų ir teisės aktų skyriui nustatytas funkcijas.

IV. SKYRIAUS TEISĖS

8. Skyrius turi teisę:

8.1. įstatymų nustatyta tvarka susipažinti su vaikų gyvenimo ir ugdymo sąlygomis šeimose, globėjų (rūpintojų) šeimose ir socialinės globos įstaigose, švietimo ir asmens sveikatos priežiūros įstaigose, taip pat socializacijos centruose, darbo ir laisvės atėmimo vietose;

8.2. kreiptis į šeimas, globėjų (rūpintojų) šeimas, socialinės globos, švietimo ir asmens sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat socializacijos centrus, darbo ir laisvės atėmimo vietas dėl vaiko teisių ir teisėtų interesų pažeidimų priežasčių nagrinėjimo;

8.3. įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka paimti vaiką iš šeimos ar kitos jo buvimo vietos, kai tėvai pažeidžia vaiko teises ir teisėtus interesus, ir laikinai apgyvendinti jį šeimoje arba socialinės globos įstaigoje, iki išsprendžiami vaiko grąžinimo tėvams arba vaiko globos (rūpybos) nustatymo klausimai;

8.4. įstatymų nustatytais atvejais teikti teismui ieškinį dėl vaiko teisėtų interesų gynimo;

8.5. surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus;

8.6. teikti teismui ieškinį dėl išlaikymo priteisimo, jeigu nepilnamečio vaiko tėvai (ar vienas iš jų) nevykdo pareigos materialiai išlaikyti savo nepilnamečius vaikus;

8.7. teikti teismui ieškinį dėl vaikai priteisto išlaikymo dydžio sumažinimo arba padidinimo, jeigu po teismo sprendimo, kuriuo priteistas išlaikymas, priėmimo iš esmės pasikeičia šalių turtinė padėtis, arba išlaikymo formos pakeitimo;

8.8. prašyti vaiko nuolatinės ar gyvenamosios vietos savivaldybės administracijos direktorių, kad šis skirtų vaikui minimalios priežiūros priemonę arba kreiptųsi į teismą dėl leidimo vaikui skirti vidutinės priežiūros priemonę;

8.9. kreiptis įstatymų nustatytais atvejais į žurnalistų etikos inspektorių dėl viešosios informacijos priskyrimo informacijos, kuri daro neigiamą poveikį nepilnamečiui, kategorijai;

8.10. įpareigoti tėvus sudaryti sąlygas artimiesiems giminaičiams bendrauti su vaiku (jeigu tėvai atsisako tokias sąlygas sudaryti) arba atsisakyti įpareigoti tėvus sudaryti sąlygas vaikui bendrauti su artimaisiais giminaičiais (jeigu toks bendravimas prieštarauja vaiko interesams);

8.11. ginant vaiko teises ir teisėtus interesus bendrauti su šiais subjektais: šeimų vaikais, globėjų (rūpintojų) šeimose, socialinės globos, švietimo ir asmens sveikatos priežiūros įstaigose apgyvendintais vaikais, socializacijos centruose ugdomais ar darbo ir laisvės atėmimo vietose esančiais vaikais ir šių įstaigų administracijomis, vaikų tėvais, kitais vaikų atstovais pagal įstatymą, domėtis vaikų elgesiu, ugdymo sąlygomis, jų teisių ir teisėtų interesų apsauga;

8.12. teisės aktų nustatyta tvarka gauti iš asmens sveikatos priežiūros, švietimo, globos įstaigų ir socialinių darbuotojų jų turimą informaciją apie neprižiūrimus, likusius be tėvų globos vaikus, kitą su vaiko teisių apsauga susijusią informaciją;

8.13. gauti iš šeimų, kuriose globojami (rūpinami) vaikai, socialinės globos, švietimo, asmens sveikatos priežiūros įstaigų, darbo ir laisvės atėmimo vietų informaciją apie vaikų gyvenimo, ugdymo ir globos (rūpybos) sąlygas;

8.14. gauti iš valstybės, savivaldybės institucijų ir įstaigų visą reikiamą informaciją apie vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugą, taip pat su vaiko teisių apsauga susijusias valstybines programas ir jų projektus, metodines rekomendacijas, kurių reikia jų veiklai tobulinti;

8.15. gauti iš teisėsaugos institucijų visą reikiamą informaciją apie girtaujančius, vartojančius narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas, valkataujančius, patyrusius fizinį, seksualinį ar emocinį smurtą, turinčius galiojančias administracines nuobaudas vaikus;

8.16. gauti iš Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos informaciją apie fizinių asmenų (būsimųjų vaiko globėjų (rūpintojų), tėvių ir faktiškai kartu su jais gyvenančių asmenų) teistumą, juridinių asmenų įsisteisėjusius apkaltinamuosius teismo nuosprendžius;

8.17. gauti iš teritorinės policijos įstaigos pagal būsimųjų vaiko globėjų (rūpintojų), tėvių gyvenamąją vietą informaciją apie jų padarytus administracinius teisės pažeidimus;

8.18. gauti iš teisėsaugos institucijų visą reikiamą informaciją apie vaiko tėvus, kitus teisėtus jo atstovus: girtaujančius, vartojančius narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas, valkataujančius, smurtaujančius, turinčius galiojančias administracines nuobaudas ir teistumą;

8.19. susipažinti su sveikatos priežiūros įstaigų pateikta informacija apie nepilnamečių sveikatą, nėštumą, gimdymą, apie vaikus, patyrusius smurtą, vaikų savižudybes, taip pat vaiko tėvų, būsimųjų tėvų (tėvių), būsimųjų globėjų (rūpintojų) sveikatą.

9. Skyrius turi ir kitų teisių, kurias jam nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

V. SKYRIAUS PAREIGOS

10. Skyrius su vaiko interesais susijusius veiksmus ir sprendimus priima vadovaudamasis bendrosiomis vertybėmis, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos nuostatomis ir vaiko interesų prioritetiškumo principu – pirmiausia atsižvelgti į tai, kas geriausia vaikui.

11. Kai sprendžiamas kiekvienas su vaiku susijęs klausimas, skyrius privalo užtikrinti, kad vaikas, gebantis reikšti savo pažiūras, būtų išklausytas tiesiogiai, o jeigu to padaryti neįmanoma, – per atstovą ir priimant sprendimą į jo norus būtų atsižvelgta, jeigu tai neprieštaruoja paties vaiko interesams.

12. Skyrius įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka privalo:

12.1. organizuoti vaiko teisių apsaugos priemonių įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje;

12.2. užtikrinti vaiko teisių apsaugą reglamentuojančių teisės aktų vykdymą;

12.3. kreiptis į teisėsaugos institucijas, kad šios padėtų užtikrinti vaiko teisių apsaugos vykdymą;

12.4. atstovauti vaiko teisėms ir teisėtiems interesams ir ginti juos teismuose, šeimose, globėjų (rūpintojų) šeimose, valstybės ir savivaldybės institucijose ir įstaigose, nevyriausybinių institucijų, organizacijų ir fizinių asmenų įsteigtose socialinės globos ir kitose įstaigose;

12.5. organizuoti teisės aktų nustatyta tvarka likusiam be tėvų globos vaikui globos (rūpybos) nustatymą ir pasibaigimą, vykdyti jos priežiūrą šeimose ir socialinės globos įstaigose.

13. Skyrius, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka užtikrindamas likusio be tėvų globos vaiko teisių apsaugą, privalo:

13.1. nedelsdamas pasirūpinti vaiku, jo teisių ir teisėtų interesų apsauga;

13.2. organizuoti vaiko apgyvendinimą šeimoje arba šeimynoje, nesant tokios galimybės – apgyvendinti socialinės globos įstaigoje;

13.3. informuoti vaiko tėvus ar kitus jo teisėtus atstovus apie vaiko laikiną apgyvendinimą;

13.4. per 3 dienas organizuoti vaiko, kuriam reikia globos (rūpybos), laikinosios globos (rūpybos) nustatymą ir globėjo (rūpintojo) jam paskyrimą;

13.5. organizuoti prevencinį (reabilitacinį) darbą su globėjais (rūpintojais), teikti jiems metodinę paramą ir konsultuoti juos vaiko teisių apsaugos klausimais.

14. Skyrius (arba skyrius kartu su policija), savo darbo metu gavęs informaciją apie teisės aktų nustatytais atvejais tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą smurtavimą arba kitoki piktnaudžiavimą tėvų valdžia ir dėl to kylančią grėsmę vaiko sveikatai ar gyvybei, privalo nedelsdamas paimti vaiką iš tėvų arba kitų vaiko atstovų pagal įstatymą ir užtikrinti jam tinkamą laikiną priežiūrą arba organizuoti teisės aktų nustatyta tvarka jo globą (rūpybą).

15. Skyrius, gavęs informacijos apie policijos ne skyriaus darbo metu paimtą iš tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą ir laikinai apgyvendintą šeimoje arba socialinės globos įstaigoje vaiką, privalo užtikrinti jam tinkamą laikiną priežiūrą arba organizuoti teisės aktų nustatyta tvarka jo globą (rūpybą).

16. Skyrius privalo kreiptis į atitinkamas valstybės, savivaldybių institucijas ir įstaigas, nevyriausybinių institucijų, organizacijų ir fizinių asmenų įsteigtas socialinės globos ir kitas įstaigas dėl vaiko teisių ir teisėtų interesų pažeidimų ir pagal kompetenciją reikalauti, kad būtų pašalintos vaiko teisių pažeidimų priežastys ir sąlygos.

17. Skyrius iš švietimo ir sveikatos priežiūros įstaigų, policijos, kitų institucijų arba asmenų, turinčių duomenų apie nepilnametį, gavęs informaciją apie likusį be tėvų globos vaiką dėl to, kad tėvai serga, mirę, išvykę, dingę, atsisakę atsiimti vaiką iš švietimo ar sveikatos priežiūros įstaigų, arba žiaurų tėvų elgesį su vaiku ar kitokius jo teisių ir teisėtų interesų pažeidimus, privalo nedelsdamas imtis visų teisėtų veiksmų, kurie užtikrintų vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugą.

18. Skyrius turi ir kitas pareigas, kurias jam nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

VI. SKYRIAUS DARBO ORGANIZAVIMAS

19. Skyrius gali turėti poskyrius (grupes). Skyriaus struktūrą tvirtina savivaldybės administracijos direktorius.

20. Skyriui vadovauja skyriaus vedėjas, kurį Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [66-2130](#); 2002, Nr. [45-1708](#)) nustatyta tvarka skiria į pareigas ir atleidžia iš jų savivaldybės administracijos direktorius.

21. Skyriaus vedėjas tiesiogiai pavaldus savivaldybės administracijos direktoriui. Skyriaus vedėjas:

21.1. organizuoja skyriaus darbą pagal funkcinį ir (ar) teritorinį veiklos principą;

21.2. atsako už skyriaus veiklą, tinkamą pareigų atlikimą ir jo kontrolę;

21.3. nustato skyriaus valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, veiklos sritis, paskirsto jiems darbą ir jį kontroliuoja;

21.4. atsako už dokumentų ir bylų, kaupiamų skyriuje, iki jos perduodamos į savivaldybės archyvą, saugumą;

21.5. pasirašo skyriaus raštus valstybės, savivaldybių institucijoms ir įstaigoms ir atsakymus į skyriaus gautus asmenų prašymus ir skundus;

21.6. veikia skyriaus vardu, atstovauja jam valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose, nevyriausybiniuose organizacijose, teismuose ir kitose teisės saugos institucijose.

22. Skyriaus vedėjas gali turėti pavaduotojus.

23. Skyriaus valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį:

23.1. atsako už tinkamą skyriaus vedėjo pavedimų vykdymą;

23.2. savo darbe vadovaujasi įstatymais, kitais teisės aktais, šiais nuostatais ir pareigybių aprašymais.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1593](#), 2009-12-02, Žin., 2009, Nr. 145-6437 (2009-12-08), i. k. 1091100NUTA00001593

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [637](#), 2003-05-22, Žin., 2003, Nr. 51-2274 (2003-05-28), i. k. 1031100NUTA00000637

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. 1983 "Dėl Bendrųjų vaiko teisių apsaugos tarnybų nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1024](#), 2003-08-12, Žin., 2003, Nr. 80-3661 (2003-08-16), i. k. 1031100NUTA00001024

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. 1983 "Dėl Bendrųjų vaiko teisių apsaugos tarnybų nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1593](#), 2009-12-02, Žin., 2009, Nr. 145-6437 (2009-12-08), i. k. 1091100NUTA00001593

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. 1983 "Dėl Bendrųjų vaiko teisių apsaugos tarnybų nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1449](#), 2010-10-13, Žin., 2010, Nr. 123-6286 (2010-10-18), i. k. 1101100NUTA00001449

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 17 d. nutarimo Nr. 1983 "Dėl Bendrųjų vaiko teisių apsaugos skyrių nuostatų patvirtinimo" pakeitimo